

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

DRUM DE GLORII

Un drum de glorie, un drum lung, eroic, un drum de luptă, jertfă și împliniri. Sau tot ce poate să însemne în esența sa istoria pe traseul a șaiszeci de ani. Un drum care, începând într-o primăvară, a străbătut toate anotimpurile și toate vîrstele țării, și a înflorit în speranțele de mai bine ale poporului, ca un suflet puternic al idealurilor inesei de dreptate și libertate socială și națională, prefigurînd marea primăvară de azi. Un drum care a revoluționat inimă și conștiință, a înălțat nădejdi, a unit generații, a mobilizat energii. Și a dat un nou chip României și oamenilor ei, a dat un nou relief muncii și vieții, puterii și voinței noastre de-a dăinui.

Un drum care ne definește și care se numește Partidul Comunist Român. El ne conține structural. Pentru că, așa cum se aprecia în recenta sesiune a Comitetului Politic Executiv, făurirea în urmă cu șaiszeci de ani a partidului a constituit un eveniment deosebit în istoria noastră, o etapă nouă, superioară în mișcarea revoluționară și democratică din România, comunistă preluînd și ducînd mai departe idealurile luptei de eliberare națională și socială, cele mai bune tradiții ale mișcării muncitorești și socialiste.

Centrul vital al națiunii, călăuză și garant al dreptății, partidul nostru comunist, un partid al oamenilor, fîurit de oameni, și-a înscris pentru totdeauna numele în cartea de aur a istoriei patriei. Aniversarea sa, o mare sărbătoare națională, ne găsește pe toți mai notorii și uniți, angajați în opera profund patriotică de înfăptuire a hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului, a sarcinilor reieșite din cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru a da

răspuns prin fapte îndemnuirilor și orientărilor sale, cerințelor inesei ale progresului economic și social. La început de cincinal și început de deceniu totodată, programul dezvoltării noastre cuprinde, așa cum deseori s-a subliniat, necesitatea atingerii unei noi culmi, superioare, în toate domeniile de activitate, a unei noi altitudinii în materie de muncă, știință și creație. Justifică și îndeamnă la aceasta însăși experiența de pînă acum.

Semnificația istorică a evenimentului pe care-l întîmpinăm are multiple valențe și conjugă biografii și fapte exemplare care au stat și stau la temelia mersului nostru înainte. Depun mărturie pentru aceasta însăși istoria literară a anilor din urmă, creațiile literare și artistice care s-au impus și au dat o nouă deschidere spre viață, o nouă viziune, adăugîndu-se la experiența largă a întregii societăți, la zestrea ei de spirit. Festivalul național „Cîntarea României” a mobilizat și descoperit noi resurse, noi dimensiuni ale talentului și împlinirii vocației creatoare a poporului. Talente tinere s-au afirmat și se afirmă viguros. Ca un nou reflex de personalitate, ariă largă a creației va acoperi fără îndoială noi teme și va da noi măsură ale efortului artistic prin care sărbătorim cei șaiszeci de ani de existență a partidului, drumul său glorios pentru făurirea unei noi civilizații pe pămîntul României.

Istoria va consemna acest moment jubilar ca pe unul din evenimentele care au prefăcut marile înfăptuiri ale noului deceniu. Rememorăm prin el însăși viața și lupta poporului, viața și lupta patriei în multitudinea preocupărilor și ascensiunii sale pe calea progresului și civilizației socialiste și ne întărim permanent în convingerea că numai astfel, prin partid am putut să ajungem și să fim azi o națiune demnă și respectată în lume, independentă și suverană. Că numai astfel, prin partid și prin secretarul său general putem privi demni, cu încredere la ziua de mine și să fim fîurii o operă vie, durabilă, în care conștiința și condiția prezentului se află în relație directă cu conștiința și condiția însăși a omului și ale umanității.

Ani de epopee, cei șaiszeci de ani cei înmăiestrați și sînt fundamentali deschis spre inimă și ne inspiră în muncă și în creație.

Luceafărul

CONFABULE

IARBA

Un prieten, deși necăjit și obosit de cite i s-au întimplat și i se mai întimplă una după alta, a îndrăznit să zămbescă într-o dimineață zilele acestea, din urmă, vîrulte.

— Hai să-ți arăt ceva, mi-a zis. — Ce? — Și mi-a arătat iarba incolțită pe o gemă de pămînt, între două pleoșoare de ciment. În ochii săi părea că aparuse o lumină vordă pe care în zilele acestea la unii aveam s-o vedă, la alții nu.

Oricum însă, știa să se bucore de primăvară! Oricum știa că, indiferent ce și cite le-am face, anotimpurile există, că nu se pot schimba cele între ele cum se schimbă riurile cînd se întîlnesc, că nu pot dispărea, cum dispăre prietenul care se leagă de prieten cînd îi este greu, dincolo de porți.

Pentru că numai un om, care știe

Iulian Neacșu

Continuare în pag. 4-5

● IN ACEST NUMAR: ● Pre-mille revistei „Luceafărul” ● Poeme de ● Ioana Bălan ● Ioana Dinulescu ● Adrian Alui Gheorghe ● Elena Ștefi ● Voicu Oțari ● Premiile U.T.C. pentru Literatură ● „Metamorfozele formei” (Lucian Avramescu) ● Cartea de debut de Voicu Bugariu ● „Frumusețea Jocului” de Gheorghe Pitu ● „Bufet sătesc” — povestea de Ion Cristoiu ● Scriitori înierți în reportaj: Patrel Berceanu ● Numele poeziei de Cezar Ivănescu ● Viața cărților.

A. I. Zăinescu

Continuare în pag. 4-5

INEDIT. M. Sadoveanu în togă de academician cu prilejul discursului de recepție (1923). Fotografie comunicată de Florian Avramescu

IN PAGINA A 2-A: „VIAȚA ROMÂNEASCĂ” — 75

„Idealul Vieții românești n-a fost țărânel pitoresc cu plete, cu chlmir, care nu știe să cetească și stă în poeticul borlei, cîntînd din trișcă. Idealul Vieții românești a fost țărânel îmbrăcat europeaneste, care are casă de cărmidă, a cărui fiică cetește romane și poezii; țărânel alegător, membru într-un club, țărânel trăind într-un sat luminat cu electricitate, lucrînd ogorul cu mașini perfecționate, ori lucrînd în fabricile create în preajma satului, în legătură cu agricultura.”

G. IBRĂILEANU

Revistă — sinteză și citadelă a democrației

La 75 de ani de la apariție, *Viața românească* rămîne unul dintre cele mai strălucitoare puncte ale spațiului cultural românesc. Ascunînd incursiunile literare și un voiaj nocturn, revista aparută în martie 1906 exercită asupra celui ce străbate defunctele epoci o putere de fascinație analogă incitării procurate de priveliștea, în zare, a unui oraș luminat. *Viața românească* e una dintre cele mai fascinante cetăți ale culturii noastre.

Rezumată în titlu, situația principală a publicației indică, în atenția fondatorilor, năzuința ei de a deveni o revistă-sinteză, o bibliotecă a spiritualității românești, o nouă *Dacie literară*. În spiritul ideologiei lui Kogălniceanu, redactorul și doctrinarul periodicului din 1940 — care își propunea să găzduiască „producțiile românești, fie din orice parte a Daciei, numai să fie bune” — *Viața românească* și-a înscris în program, ca obiectiv fundamental cu mult înainte de întregirea țării, sprijinirea și stimularea creației de poezie, cuprinsul făcîndu-se carpați-dunărean, în care se revelează — în forme de autentică artă — caracterelor specifice ale sufletului național. „Un popor — se afirmă în articolul-program cu care se deschide primul număr — nu-și poate justifica dreptul la existență distinctă în sinul popoarelor civilizate decît dacă poate contribui cu ceva la cultura universală, dîndu-i nota specifică a geniului său”. Pentru a da lumii „rasunetul sufletului nostru”, literatura română trebuia să se îndrepte spre popor, ca spre singurul depozitar autentic a tot ce e caracteristic românesc. O literatură și un artă mai specifice națională în inteligența conștientărilor Vieții românești, cu cit are un caracter popular mai pronunțat. După ei, ca, de altfel, și după alți factori culturali ai timpului, între „clasele de sus” și „poporul de jos” se săpase o prăpastie, pe toate planurile, inclusiv pe plan spiritual, astfel încît aproape că se putea vorbi despre „doi nații”. Prin denunțarea instrîmării „clasei de sus”, publicația țesea rețea o filipică începută în secolul precedent de scriitorii și criticii literari precum Coșbuc, Dobrogeanu-Gherea, și care constituie punctul de plecare al acțiunii lui Nicolae Iorga. Spre deosebire, însă, de ideologia Sămăntorului, G. Ibrăileanu — spiritul rector literar al noii reviste — nu urmărea „cucerirea societății înalte”, „îndreptarea” ei; își propunea doar să întreprindă, împreună cu ceilalți „poporaniști”, tot ce se stătea în putință pentru a intensifica „infiltrarea spiritualității românești” în literatură, pentru orientarea literaturii spre ce era mai specific național: viața poporului de la țară, și pentru răspîndirea, în consecință, prin scrierile artistice, a unei „atitudinii de simpatie (...) față de clasa țărănească”. La acestă înțelegere, „poporismul” Vieții românești în sfera literaturii, în raport cu literatura de imaginație, Periodicul, atît înainte cit și după 1930, cînd se mută la București și trece integral sub conducerea lui Mihail Ralea, acționează ca organ al orientării democratice și raționaliste în cultură și, în lipsă, al apărării democrației. Prin colaboratorii de cîntă, recrutați dintre intelectualii emi-

se regreta vechiul regim și se admira țărânel patriarhal ca o rămășiță a vremurilor lui Mihail și Ștefan” și cînd, se idealiza acest țărânel tocmai pentru că era atît de rîmas în urmă, cu totul în afara de viața civilizată europeană”, *Viața românească* vedea în țărânel altceva. Țărânel social, țărânel sărac, țărânel care are nevoie de reforme, de ridicare, de transformare”. Revista cută, cum se vede, să îndrume atenția scriitorilor nu spre aspectele de suprafață, pe care de dispariție, pitoresc-naționale, ale lumii satului, ci spre conținutul adînc al acestei lumi, spre structura ei socială. Prin aceasta, *Viața românească* opunea romantismului sămăntorist o literatură în centrul căreia se afla „țărânel sărac, țărânel care are nevoie de reforme, de ridicare”, adică un realism social, critic. „Tendințele reacționare și tradiționaliste — se poate citi într-un alt articol redacțional, publicat în nr. 1 din 1920 — de a zăgăzui pe țărânel cu o mărturie vie și memorabilă a trecutului, sîcînd în sufletul cititorului dorința imorală de a vedea pe țărânel venic rîmas în urmă, s-au opus tendința progresistă și umanitară de a zăgăzui pe țărânel în chip realist, așa cum este, mizer și dezamărit, spre a sîcî în sufletul cititorului nemulămirea de realitatea prezentă și dorința de a contribui la ridicarea țărânel”. Prin promovarea unei literaturi predominant realiste, a unei orientări progresiste și umanitare, revista *Viața românească* a preluat și dus mai departe, sporindu-le, tradițiile cele mai bune ale *Daciei literare*, ale întregii literatură de altitudine democratică din trecut. Ea a continuat, astfel, în literatură, deși sub alt standard, acțiunea presii socialiste, a *Contemporanului*, *Evenimentului literar*, a *Lunii noi*.

Devenită exponența aspirațiilor de care erau animăți cei mai de seamă scriitorii ai timpului, *Viața românească* s-a bucurat de colaborarea a mai tuturor acestora, și paginile ei conțin multe din cele mai bune opere literare create (sau refăcute) începînd din 1906. Caragiale, Delavrancea, Vlahuță, Coșbuc, Hozaș, Iosif, Anghel, Sadoveanu, A. I. Brătescu-Voinești, Goga, Teopetraru, Marin I. Caragiale, Minulescu, Arghezi, Galaction, Agărbicianu, înălță colaboratorii permanenți de frunte ai publicației.

Cu orientarea și colaboratorii pe care i-a avut, *Viața românească* și-a cîștigat în viața literară un înmăns prestigiu, fiind unanim recunoscută drept cea mai de seamă revistă literară manifestă progresistă a vremii. În mișcarea literară din primele două decenii ale secolului nostru, publicația țesea-na constituia cea mai puternică citadelă a scrierilor substanțiale, viguroși și a ideilor avansate.

În cea de a doua serie (1920-1940), *Viața românească* este o revistă mai ales de critică generală, de sinteză intelectuală și atitudine ideologică. Esul, studiul, cronica prevalează cîntitativ în raport cu literatura de imaginație. Periodicul, atît înainte cit și după 1930, cînd se mută la București și trece integral sub conducerea lui Mihail Ralea, acționează ca organ al orientării democratice și raționaliste în cultură și, în lipsă, al apărării democrației. Prin colaboratorii de cîntă, recrutați dintre intelectualii emi-

Dumitru Micu

Continuare în pag. 2-3

Spre a dura Comuna

A dat în muguri anotimpul, iată
Prin mersul vremii flămure tale
Tulburător vesale inițiale
În inimile noastre crînd o nouă cale

Așa cum au visat-o din veac în veac
străbunii
Tîntire încordată spre crezu-nnoitor
De Tine-nobilată în iureșul furtunii
Călușii de Tine, Partid nemuritor

Înalțe-se deci inunri și harpele vibreze
Încolăcînd auzul, punînd pe frunți cunună
Izbinilor, iubirii și conștiinței treze
Spre a dura prin Tine de-a pururea
Comuna.

Viorel Varga

TINĂR ÎN AGORA Orașul de dincolo de birje

Pe străzile Călărășului mai sînt încă birje, semn cert că patriarhalitatea, cu casele ei înfîșate din paiantă și grădini somnoroase, nu aparține unui trecut îndepărtat.

Și totuși se demolează peste tot, în centru și la periferie, se trasează străzi noi. (A demola se vorbește cu mari implicații, devenit aproape banal prin efortul cotidian de înnoire al întregii țări.)

Alături, Dunărea își poartă apele cu înconștiință unei fete frumoase.

„De n-ar fi Dunărea...”

„La Sloboză nu există și totuși orașul este de nerecunoscut.”

Corneliu Velican, directorul general al Combinatului siderurgic, zăbovesc în amintiri.

„De n-ar fi Dunărea n-aș fi nici eu aici, pentru că acest fluviu m-a însoțit și la Galați, unde am ridicat cea mai mare colare a siderurgiei noastre”. Am înțeles. De n-ar fi Dunărea aici, la Călărăși nu s-ar fi pus piatra de temelie a Combinatului, poate mălăștile pline de țînțari, unde se încearcă să se cultive orez cu sîmne mici și muncă multă. Și pentru că un Combinat siderurgic nu se poate înălța numai cu directorii generali, Corneliu Velican ne-a vorbit despre oamenii care îl înconjoară, oameni tineri — am reținut procentul, peste 85 la sută — mulți dintre ei crescuți odată cu halele acestea imense, calificîndu-se în meserii despre care părinții lor nici nu auzeau pînă acum, pentru că „amîna de lucru” cum se zice, este de aici. Din mers s-a deschis o școală profesională și de maștri, s-au construit trei cămine de nefamilisti și o cantină care seamănă, prin eleganță și curățenie, cu o Casă de cultură. Și toate acestea numai pentru început.

Este în curs de construire un port mineralier, alături de Combinat, unde va fi transportată materia primă, printr-un canal ce ne va lega de Dunăre. În felul acesta devenim port fluvial! Lui Corneliu Velican îi rid ochii de o veselie molipsitoare. „Ar trebui să mai notăm că siderurgia, aici, în Călărăși, însemnă oțel de cea mai bună calitate, la capacitatea Combinatului de la Galați, dar la jumătate din suprafața lui. Construim, construim, construim...”

(A construi — ceea ce trebuie să faci după ce ai demolat.)

Aici istoria se scrie în șarje.

17 noiembrie 1979, ora 21.00 — a început elaborarea primei șarje la cuporul numărului unu, pus în funcțiune într-un timp record, 18 noiembrie 1979, ora 3.15 — prima șarje a fost turnată. Șarje este închinată Congresului XII al partidului, care își deschide lucrările a doua zi.

Oameni cu ochii roșii de nesomn, dar fericiți: inginerul Mircea Radu, oțelarii Vasile Ulmanu, Vasile Vătașescu și Marcel Rugină, lacătusii Ștefan Mihalache și Ilie Birlescu. Și toată suflarea orașului. Delegații la Congres ai oțelărilor din Călărăși au adormit în tren, obosiți, poate amolțonați, dar fericiți.

Și pentru că marile bucurii nu sînt raportate numai la Înălțul Forum al comunistilor, ci și între Congrese, cuporul numărul doi a dat prima lui șarje. Apoi cuporul numărul trei...

Pe străzile Călărășului mai sînt încă birje. Și Dunărea 7 Dunărea își poartă apele cu înconștiință unei fete frumoase.

Gabriel Iuga

JURNAL DE POET

Cîntarea lui Tudor Vladimirescu

Am luat parte în
acest început de
marie la o sesiune
științifică
prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde
cîntărilor Nestor Vorniceanu,
autor a mai multor
cărți legate de istorie,
descriseră pentru prima
oară în interpretarea unui
cîntărilor din Craiova Cîntarea
lui Tudor — zădușitor
prin etosul ei eroic care
vine din cele mai adînci
straturi sufletesti ale ființei
poporului nostru. A
doua noaptea din aceeași
seară am comunicat științific
doctorul lui Nestor Vorniceanu
este legată de descoperirea
unui inel gemă care după toate
probabilitățile a aparținut
clipei în acei ani își pe
stima inimă a marelui patriot
Tudor înainte de a fi
lost împins printre stele
mîr-o inimă a Țării
Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prezidată de istoricul Ștefan Ștefanescu unde cîntărilor Nestor Vorniceanu, autor a mai multor cărți legate de istorie, descriseră pentru prima oară în interpretarea unui cîntărilor din Craiova Cîntarea lui Tudor — zădușitor prin etosul ei eroic care vine din cele mai adînci straturi sufletesti ale ființei poporului nostru. A doua noaptea din aceeași seară am comunicat științific doctorul lui Nestor Vorniceanu este legată de descoperirea unui inel gemă care după toate probabilitățile a aparținut clipei în acei ani își pe stima inimă a marelui patriot Tudor înainte de a fi lost împins printre stele mîr-o inimă a Țării Românești.

Am luat parte în acest început de marie la o sesiune științifică prez

Premiile revistei «Luceafărul»

ioana bălan

Cîntec

(fragmente)

„Hai liniște-te dar cuvintele cad, — departe, într-o adăncitură de umbre un chip pe care nu-l mai recunoaște, dar își amintește că-l mai văzuse odată — fluturi hibridi arzind în pirjolul de flăcări al feței ei.

„Liniștește-te... „După ce am stat săptămîni în șir cu sare la rădăcini, după ce le-am ars la focul de la lampa cu spirit, după ce le-am împriștăc cenusă în mlaștina cu vîpere ca să le stîrpească seminția. Nu, niciodată...”

III.

„Eram împărțită în două tabere, de-o parte și de alta a unui riu. Eu aveam patruprespece ani pe-atunci, cînd m-au trimis în misiune. Celelalte fete nu erau cu mult mai mici decît mine. Băieții însă aveau între șaptesprezece și douăzeci de ani. De jocurile noastre nu-mi amintesc bine. În mine doar cum era cînd ma sulam în copacul din mijlocul camerei. Văd și acum trupul meu spîncit, pe care mama îl lua, aruncînd viclean din bot, și-mi întindea în schimb coada ei stufoasă de veridică. Văd apoi mîinile pe care mă-nvîrteam, în timp ce copiii cealaltui o băteau pe drumul spre moară. Apoi moneda aruncată de o fată ce tocmai atunci răsărise în cetatea noastră, eu rostind pajură, ceilalți îngrozii (noi întrebăm de ce?). Da, trebuia să plec într-o misiune de tabără pe de malul vîenei, nimic neobișnuit, plecasem și alții... e-adevărât, nu-mi mai întîlnisem, dar asta nu însemna că ei nu se reintorseseră; eram foarte mulți, tot mereu mai mulți și cetatea era mare, nu izbucnisem niciodată s-o văd în întregime.

Da, știam că-i neplăcut să fii aruncată în apele unui fluviu adînc, bîntuit de vînturi șuierătoare care noaptea îi se plimbă de-a lungul șirei spîncirii înfigîndu-și ace subțiri ce-ți împiedică mișcările”.

V.

Nu se aude decît răsufări înăbușîndu-se, strîvindu-se nu cumva să se atingă una pe alta. E în frică, și cîntășmanii. Vrea să le vadă chipurile, poate așa le-ar ghici taina, dar constată că se făcuse întuneric. Păcat. Ascultă mai departe strîngerea dureauă a răsufării, o aude în ochi, o pipăie cu genele și simte țepi de arici.

Au adormit, da, nu se poate înșela, răsufarea e acum umbră. Deci și aici îl este dat să se întîlnească cu prietenele ei. Da, însemnările pentru care o încheiade, cîntădoară, cînd prezența ei notapăcă devenea insuportabilă, în pivniță.

VI.

În miez de noapte se trezea brusă, sau mai degrabă o smulgea cineva din ea, împotriva voinței ei... buzele visului se răstîrgeau ca bobocul de floare, și cu creștetul capului sîngerind de la colții defecății brutal de aceluia cineva nevăzută, se ridică din pat, apoi... năvăli în alb, șerpînd prin coridoare în spirală, pînă la încăperea din vîrf. Aprindea lampa, se așeza la masă și automat începea să scrie. Scria eua, scria altcineva, nu știe.

adrian alui gheorghe

Jucătorii de zaruri

Stau aplecați peste masă jucătorii de zaruri își zornăie epoleții cu totul și cu totul de fum aruncă zaruri negre cu puncte albe așteaptă încordată rostogolirea planetei între timp au descoperit un suris care se potrivește de minune pe gura unui caii.

Zeul tînră a aruncat cu pămîntul și rostogolindu-se a arătat numai părți și rostogolindu-se a arătat numai părți întunecoase „unde e lumina în care crede pămîntul?” Jucătorii de zaruri stau aplecați peste masă aruncă zaruri albe cu puncte negre așteaptă încordată rostogolirea planetei între timp au descoperit un suris care se potrivește de minune pe gura unui caii.

Avantajele cocoșului giruetă

Ce-ai să te faci tu războinic ancestral cînd eu n-am să mi fiu pe cine vei mai întrebă cum se numără liniștea cocoșului giruetă și va rotii la fel de exact mestecînd venșnicia gîndului tău (dăntoadeana am refuzat o venșnicie fără umbră chiar dacă umbra cădea peste mine) ce-ai să te faci tu cu fericea mai abstractă decît avantajele cocoșului giruetă peste importanța cocoșilor de luptă și că verbele mele suferă de orgoliu în felul în care suferă și dumnezeu: Știu Pot Fac gloria își bate pernele în ograda ta și fulgii smulși din coada cocoșului giruetă plînd vor să echilibreze universul

ca o noapte în care mă ține treaz numai primejdia întîlnirii cu dracol.

ioana dinulescu

Steaua sălbatică

La porți! La porți, abia se mai simte tumultul colbit al orașului, strigătul femeii singure aplecată peste propria-i faptură ca peste o minune zadarnică. La porți a răsarit steaua sălbatică, marea se-nvalbură la altă subsuoară a lumii! La porți și dincolo de ele, crește năvalnic gîrul neșemănat, caldă-țeară herghelie visului. Dincolo, ah, dincolo de porți, unde cîmpia seamănă unui pintec de femeie singură, steaua sălbatică rostie legi miorabile, creșcă macul și romanita.

Printre gratii, voi mingia leul

Tărm gînditor, fulgi plînd peste vești tot mai rare în dimineața înghețată de seta gurii tale. Peste prăpastia unei oglinzi fruntea se pleacă, minile murmură gesturi de dragoste. Visez sau doar visez că visez? Călcîii nu se sfîșie pe drumul pietros? Frunza-n cădere: iată moneda cu care se plătește așteptarea, prietenii străbat oșterile,

elena ștefoi

Poem de dragoste

Încă o dată disperarea pestriță de anul trecut ride în hohote: nu ești tu cel care știa bine cum poate întunericul să te strîngă de gît tocmai la prînz cînd masa e bogată și prietenii peste măsura de veselie? Cîteva povești aprobate de-aurea și grija de echilibru împărțind podoabe în stînga și-n dreapta. Intotdeauna și s-au potrivit de minune ideile principale. Trupul și urmările lui trebuiau să afle că demnitatea

● Luni 9 martie, la orele 18, la redacția revistei Luceafărul, a avut loc festivitatea înmînării Premiilor revistei Luceafărul, acordate pentru poezie Ioanei Bălan, Ioanei Dinulescu, Elenei Ștefoi, lui Adrian Alui-Gheorghe, lui Voicu Olari, pentru proză lui Dorin Măran, Adrian Pintea, Sorin Preda, pentru critică lui Costin Tuchilă.

Premiile au fost înmînate de Ni-coale Dan Frunteletă. Festivitatea a fost deschisă de Mihai Ungheanu, redactorul șef adjunct al revistei.

Au roștii scurte abocufunji tovară-sii: Laurențiu Fulga, vicepreședintele al Uniunii scriitorilor, Sânziana Pop, Ion Gheorghe, Nicolae Ciobanu, Cezaș Ivănescu din partea redacției revistei și, dintre premiați, Sorin Preda și Dorin Măran.

Au participat ca invitați tovarășii: Nicolae Dragoș, prim adjunct al ziarului Știința, Ion Cristoiu, redactor șef adjunct al Științei literare, Eaterina Taralunga, lector al C.C.E.S., Gabriela Negreanu din partea editurii Albatros, Cornel Popescu, redactor șef al editurii Cartea Românească, alături de redactorii revistei Luceafărul și alții scriitori.

are mai multe nuanțe decît o carte de căpăți. Numei la sfîrșit de săptămîină cad încă din oglinda pietre și fraze.

Aproape frumos și deloc agresiv în țînta lui de lez din prînz zgomote exactiții linguriri curajul își așteaptă primul prunc spuindu-i pe nume.

Artă poetică de etapă

Limbojul și tîneretea te-au apărât indeajuns: sublima sinteză moare mai des și învie mai rar. Doar eroarea stă gata să nască, de multe ori natura și înțelepciunea lucruri cu totul opuse au țîntă să obțină. Ochiul vede că ninge, el nu poate nici acum învăța indolia metodă, ochiul vede că ninge, trecutul o singură dată îți spală picioarele și treaz aștepți clipa să poți storce din ea efecte cu adevărat luminoase. Hai să cîntăm, ar trebui să le strigi celor potru pereți între care, fără îndemnul tău, enigma devin carnivore în ordine și extaz putem trăi pînă la adînc bătrîneți, mai știm cîte ceva, complice cu noi libertatea se îngrășă pe zi ce trece, hai să cîntăm, copiii noștri se ultă numai și înțeleg tot ce trebuie.

Dar limbojul și tîneretea te-au apărât indeajuns: puternic rușinos disperat ziua își mingiea putregaiul.

voicu olari

Nu mai bate la ușa aceasta, iubitio Nu mai pași în această încăpere Nu mai deschide această oglindă: Vei afla chipul meu

Nu voi mai fi în stare să te strig scriu un poem: Voi vedea doar gura ta din care se va prelinge fiul sărutului meu sub forma unei dire de singe.

Sfîrșit cu oglindă

Nu voi mai fi în stare să te strig scriu un poem: Voi vedea doar gura ta din care se va prelinge fiul sărutului meu sub forma unei dire de singe.

Final

Purtat ca pe o bandă de telex zdrențuit în creier și se înfige distrugătorul forps al uitării. Învață de zilele tale desperate ce se izbesc cu capul de noapte Cu ghinerele și cu dinții să te agăți de tot ce trece pe lângă tine și poate deveni amintire. Pînă ce Septembrie se întinde ca un vlăguit animal. Pînă ce în ochi din cele patru vînturi îți vine cenușă. Pînă ce memoria nu mai înregistrează nimic.

Noapte

Înima moale îmi alunecă înainte — Înconjurat de clipele nopții Singurătate tu îmi aduci Sfîșiere sau împacare? În fața visului singur m-ascult Respirînd disperat. Singur mă văd, Ochi sufocat în somn. Cînd amintirile sună nedeslușit Crîmî singur mai pipăie Luminidul-mi tăcerea.

Melancolia, tristețea, durerea

Melancolia, tristețea, durerea mici delicii cînd aștepți dispariția Vine vremea să te-nchizi pe sub fagurii nopții care picură miere fierbinte cum ar picura clipele cum le cad bătrînilor dinții ca niște lacrimi de singe îți vine patfă să urci pe soclul de unde se cere înțelegerea rebellunii frunzelor moarte în mînte cu un ultim orgasm vegetal de aici să privești melancolia, tristețea, durerea mici delicii cînd aștepți dispariția.

Premiile UTC pentru literatura

METAMORFOZELE FORMEI

Înzestrat cu un talent viguros și cu o imaginație de o natură deosebită, Lucian Avramescu a debutat în spiritul tradiționalismului iscodit de un ochi modern (Poeme, 1975). Trebuie însă observat degrabă că, în cazul acestei poezii, formele tradiționaliste sînt primare invocate și mai puțin fondul, universul de sensuri tradiționale. Debutul poetului a fost cîntat sub zodia „tradiționalismului”, fără ca vreunul din textele critice consacrate lui Lucian Avramescu să sugereze că ne aflăm, de fapt, în fața unui experiment tradiționalist. Nu evocarea universului originar este substanța acestei poezii, ci ceremonia modernă a evocării. Lucian Avramescu este un poet al formei, un cîntăreț al structurilor expresive care pot fi transplantate, firește nu fără o puternică rezistență conflictuală. Comutabilitatea formelor tradiției este, se pare, emblema cărților de poezie semnate de Lucian Avramescu.

Nostalgiile satului se exprimă prin nostalgia formei. Una care sintetizează cadrul întreg al naturii în cel fragmentar, determinat, al satului. De aici, din această propensiune către formă apar și diferențele de primă evidentă față de tradiția sub semnul cărcăi a fost așezat poezul (Cobzac, Goza, Pîlîndoiu, Voiculescu, Labis). Preocuparea pentru formă plasticizează sentimentul și, în același timp, literaturizează peisajul. Satul și, alături de el, „matricea totalității”, patria, sînt în primul rînd creatoare de formă, una care sensibilizează și se transmite cu semnificație, ori mai degrabă proces semnificativ. Sat și natură trăiesc un metabolism al formelor, în care schimbările calitative au drept consecință directă expresia, mai exact un tip particular de expresie, sintetizat de „cuvîntul-peisaj”. Dar, dină în primă carte toată este sîntătoresc și reziză, sovornic, „naturii plene-nare”, al luminozității, nimic nu ne îndreptățește să judecăm aceste versuri ca bucolice; textele, dincolo de somptuoșitatea tonului, de faptul de „lumină colorată” al metaforei, indică o tensiune care negă vehement idealizarea sentimentului, deci tocmai așezarea „matricei” pastoralei — „acul vorbeli coase vara în priviri / gleznă ancoră-rează firea pe prundis / orga prînsă-n mine în-floare-n miri / și vicleane forme mă străbat furis”. Spectaculoasă imagistică și puțină să treacă drept superficială datorită unei simulete orali-tăți a metaforelor, această expresie este cîștigătoare de fapt bîntuit de rîcior secrete, de „forme vicleane” și nebănuite interdicții. „Formele vicleane” sînt rezultatul sensibilizării livești a formelor naturale, de esență plastică, al migrării lor în elementele cu totul noi ale raportului dintre elemente nu degajă numai sugestie, ci și informație. Iată, de exemplu, o metaforă care poate trece ca întîmplătoare: **neajloviri de noroi**. Ea exprimă însă un proces, deloc întîmplător, de estetizare a peisajului prin atribuirea informației de tip livești de formă naturală se abstractizează simbolice sau emblematic.

Structuri poetice asemănătoare, dar extrem de evoluție sentimentului, apar în volumele următoare (Stele pe dealuri, Un liber albatros, 1978). „Horele de năvălire”, formele de tip livești, sînt actiunea sentimentului livești intră în reverberație și imaginea nouă va fi aceea a crizei. Peisajul natural al satului a grețat în sensibilitate o lume plină de forme transcrise în cuvînt: o siguranță înșelătoare, asudat, căci cuvîntul este o formă de pervasiune, față de autenticitatea originară. De aceea despărțirea de sat poartă masa celui invins pînă la urmă de cuvînt. Cuvîntul e himera forme, e o arătare înșelătoare, un „drac sublim”. Întoarcerea la sat nu mai poate surprinde plenar formă expresivă al peisajului, ci este ademenea sînti suprapună valorile noi desprinsă din sentiment artificial al convertirii la sensibilitate urbană. „Învîna pruncie” mai prelungeste însă nervii sensibile, structuri travestite și poezul pune acum în evidență conflictul care a luat naștere între stările vechi, ale naturalului vibrant și cele noi, ale artificialității care încearcă să caligăreze naturalul. O Primăvară vorbește de „gheata de pe lucruri”, „subfiată” cu un straniu sentiment al tainei imponderabile. Marea devine un muzeu în care: „plouă de scoici, catapetezma mării / s-a desfiat din locațe de val / trec liber pescării re-nunțării / print-un salon cu mîști de carnaval”. Cîntă substanță tradiționalistă cuprinde expresia acestei strofe, e lesne de înțeles. În altă parte, „azurul” are „gratii”. Metafora pune în valoare artificele ca obiect și sentiment depozitiv: „câprioara de aer, câprioara de fum / ușor expresionistă dar definitorie pentru sentimentul volumului din 1978 este imaginea unui car cu hoi răitici pe bulevard. Experimentul tradiționalist atinge aici valori paroxistice. Forma „noulii” paroxisism este una preponderent plastică, agresiv-visuală chiar, în care conflictul dintre formele mai are rostul. Comutabilitatea structurilor tradiționale este o cînie provocare la duel a sensibilizărilor de tip diferit, polar. Între livești acelor „neajloviri de noroi” și, de exemplu, „trandafirul prăbăsit în gol de la etajul nou-al „câprioară” diferentă este în sine numai în grad de intelectualizare a formelor naturale, ci și de asumare a acestora. Atitudinea de indiferență reală în fața „spectacolului” de forme pare însă puțin convenabilă structurilor temperamentale a lui Lucian Avramescu. E vorba, firește, de altceva. Calmul simulat în fața formelor „comutate”

CARTEA DE DEBUT

Lastheria și Axores

Cu vreo două luni și jumătate în urmă, pe cînd mă aflam la Valea Ferii, într-o cabină forestieră, în care cu greu te-ai fi putut aștepta să dai peste alte hîrți tipărite decît cele ale unor ziare românești mai mult sau mai puțin recente, am observat pe un bîldar un maldăr de hîrți, a căror culoare mi s-a părut cumva neobișnuită. Luîndu-1 în mînă, am avut surpriza de a mă afla în fața unui ziar finlandez, în mod misterios rătăcit în al nostru Munți. Într-o simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență! Alfabetul era latin, anumite cunoscințe filologice aveam, dar în zadar înceacam să simțămînt special al celui care nu are de ales, am început să-l răsfoiesc. Am avut curînd revelația că, în afara unor nume proprii, nu înțeleg absolut, dar absolut nimic. Uimitoare experiență

Frumusețea jocului

debutul în roman al lui Valentin Hossu-Longin era de așteptat după apariția cărților sale de reportaje în care sint prezentate atâtea calități de prozator, începând cu investigația anumitor medii și caracter până la vâdit elemente de analiză. În acest prim roman al său, intitulat, Cel căzut, importante sînt dinamismul epic, fluiditatea fragmentelor de viață și relațiile ce se stabilesc instantaneu, deci firea, și unele personaje medii restrînse ca număr (dar de mare propensiune la public) și cele complementare acestora, a căror existență pare de neîncercat. Dintr-o lume viguroasă de sportivi, autorul urmărește creșterea și descreșterea faimei (sau mai bine spus paralizarea faimei) unei echipe de jucători de rugby; nonsalanța, cinstea, sentimentelor și eforturilor pe care acești luptători le închină clubului lor îl duc pe cititor cu gîndul în lumea neîntrecutului și virtuozilor cavaleri din todeauna. Cu toată comparația de mai sus, afevărul sau sentimental viciu trăite este indubitabil. Nici nu se putea să fie altfel de vreme ce eroii acestui roman sînt fiii unor oameni care, în suferință și anonimat, au murit, poate, un munte dintr-un loc în altul.

Dar viața acestor cavaleri ai jocului cu balonul oval se petrece nu numai pe stadioanele de antrenament și de confruntare cu alte echipe, ci într-o mare măsură și pe terenul celui mai dur și mai obsedat decențu. De acolo sursa unor conflicte de neocolit, ale căror fire sînt urmări ale artei de prozator. Glăjari (Căloiu), Alungu (Calu) și Olos (Căluțu) sînt eroii de învergură și cărți, oameni de care să leașă nu numai aparținerea în aceeași echipă, dar și un trecut dureros, intuit la ceilalți de către fiecare în parte. Era pe vremea anilor, a unor vinovați fără vină și a copiilor minori, răsunători de fantele părinților cînd lui Liviu Olos i s-a întîmplat să dea prima dată piept cu viața, iar lui Alungu să-și piardă tatăl într-o mină. Remarcabil este faptul că nu numai acești jucători, ci mulți alții dintre colegii lor de echipă acționează mereu în sensul de a se edifica și construi pe ei, ceea ce dă cărții lui Valentin Hossu-Longin calitatea de „roman al condiției umane”. Statutul înalt moral al relatiilor dintre acești luptători nu este umbrit decît de imixtiunile și invadările conducătorului clubului Marin Dogaru, conferențiarul intrinsec și birocrat.

Cam în aceeași vreme, după cum am văzut altă dată, dintre noi se omorau și cali și fără o lezătură între porcele acestor jucători dinți și nițele nobililor animale. Căloiu, Calu și Căluțu vor participa, fiind solicitați de secretarul unei comune din munți, la abnarea caiilor și a stăpînitorilor acestora în fata terorii la care erau supuși. Jucătorul Alungu (Calu) cel placut de sute de ori pe un teren ce-i era cunoscut, ajuns în fata căsăpătorilor de cai va fi lovit în coloană, și astfel cel mai bun din echipa sa și de la zăurul clujean unde lucra, va sfîrși într-o paralizie a membrilor inferioare. Celui căzut i se vor alătura, printr-o simpatie de destin al esecului și ceilalți doi prieteni. Autorul posedă știința de a analiza sufletul feminin, semn sigur al înzestrării prozatorului. Lauda cu care întîmplatăm cartea lui Valentin Hossu-Longin este aceea că scriitura romanului este atât de antrenantă încît parcă ai participa aievea la un meci cu mare mișcă. Cel căzut nu este neapărat cel paralizat în urma unei întîmplări, ci fiecare dintre prietenii săi și căzută este însăși echipa care fusese cîndva lidera căsăpătorului. Eiticismul și vigoarea unei vieți într-adevăr de admirat ale eroilor semnificativi sînt coordonate ce asigură valoarea estetică a romanului.

Gheorghe Pituț

Iarba

Urmare din pag. 1

să se bucure la fel de firul de iarba incolțit în primăvara fiecărui an, știe să și iubească.

Rizind, el știe să plîngă, altfel decît cei care nu știu decît să se plîngă. Sperînd în firul de iarba incolțit, prietenul meu speră în ce va fi mai frumos și mai bine. El face parte dintre cei care cred în cei și cele vor fi după el, deosebindu-se de cei care își închipuie năîng că viața planetei va sfîrși odată cu viața lor.

Prietenul meu crede că „tinerii au întotdeauna dreptate”, chiar dacă uneori nu are tragere de inimă pentru asta și observă tinerii bătrîni alături de bătrîni mai tineri decît ei. Tinerii au însă acest drept, cum are iarba drept să incoltească în fiecare martie. Ea este adevărata lumină verde a pămîntului... Dar citi dintre noi își mai aduce aminte de pămîntul lor, țărîni?

— Și ce-i cu asta? M-am auzit întrebîndu-mi prietenul aplecat în umbra taului său, care îi zimbea și el din chenarul fotografiei.

Cliva ai mai tîrziu, cînd C.A.P.-ul din sat ajunsese altfel de sîrac încît, ca să plătească lumina, președintele trebuia să se imprumute la Virgil Tacu, achizitor de vite în Florești, consiliul popular se mută în Vîntileasa-Vale, într-o clădire care fusese mai înainte sediul Cofetăriei comunale, iar clădirea fostului consiliu popular deveni bufet. Bufetătesc, cum preciza noua firmă, bătută în cuie pe locul celeilalte, dar fără s-o acopere în întregime, de rămăsese sub ea o dungă albă, naivă, de var, ca marginea unui furou neglijent. Lume multă, multă de tot, se aduna acolo cînd se aducea bere. Cum de se afla în tot satul cel adus bere la bufet, era o altă problemă, o problemă grea, insolubilă aproape, pentru gestionarul Ghiță Cristea, palid de-aia cînd vedea camionul tragînd la marginea soselei și soferul, același tip zburlit, cu pantalonii de catifea și o cămașă optimistă, în buzunarul căreia ținea buletinul și carnetul de conducere, pentru că în astfel de zile îi amorcea mina și i se bășica podul palmei de cite capace trebuia să se desfacă. Din cite spunea el însă, tot camionul era de vină, cu plături și de la lucru în contul anului 2000, cum spunea panourile, trebuie vedea ceea ce nu putea vedea cei din Vîntileasa care, așteptînd pe banca special amenajată lîngă peretele coscovit de plozi să vină președintele sau secretarul cu stampla, se întrebau de ce sînt atît de veseli oamenii din fotografie, de ce au o așa bună notă de vreme, cu linguroase în mîini și căști de oțel pe cap, ca infanteriști. Și după unii, mai prosti, e drept, din cei ce ziceau radu în loc de radio, cei de pe panourile de beton armat erau așa de veseli pentru că terminaseră prîstul, ce le pasă lor, pususeră apa pe aragă, băgaseră apă în casă, aveau și televizoare și frigider și de aia priveau atît de veseli, de satisfacții la ei, nenocinții din Vîntileasa, care n-aveau în localitate nici măcar o sifonieră cu program nonstop. Erau însă, cum se-ntîmplă de obicei, printre ei, globuri colorate și strălucitoare, ore întregi, fără să se neliniștească totuși, pentru că timp era berechet, treceau, iată, de la tata Noe atîta timp și timpul nu se terminase totuși i, sarea fîșitoare, cu roți violente, ca o piscină în mers, a președintelui, cîci totdeauna președintele era plecat în oraș de mult timp, doar de citeva minute, și totdeauna trebuia să se întoarcă nu peste mult timp, peste citeva minute, și înși mai luminati, cu băieți pe la școli, care citeau ziarele soșite la magazinul sătesc cu două săptămîni înîntîrzie și ascultau emisiunile postului de radio, globuri colorate și strălucitoare, pe spectivii de pe panouri, deci îngălbîniți de vreme, străvezii aproape, că se vedea prin ei rugăminii interzicătoare, în departare, ceea ce ei, cei din Vîntileasa, atît de slabi cu politici, nu puteau vedea, adică viitorul de aur al țării, de azi, mîine și strălucitoare, combinată argintînd în soarele unei eterne după amiezii, și orașe cu clădiri albe, pitite în păduri de verdeață, și avioane scîlbindu-și arpile în azurul cerului de primăvară, curtea fostului consiliu popular, gema deci de lume consumînd în picături, la mesă, rotindu-se cu microscop electronic, pe o distanță de un kilometru înaintea intrării în curba se plantaseră zeci de semne de circulație, toate semnele de circulație trecute în nomenclatorul Inspectoratului general al miliției de la Drumul Albeștii până la Cad. Sînd, ultimul fiind Albeștii, curtea extrem de periculoasă. Curbă extrem de peric., scria însă, ultimele litere căzuseră într-o toamnă ploioasă, ha-ha-ha, făceau soferii, constatînd greșeala și, rizînd în hohote, intrau direct în mașina din sens contrar, militia județeană făcuse și citeva acțiuni filtru total, cu participarea, prin intermediul din sat, asistînd proteste, cu banderole rosii la mineci, și băgîndu-se pe fir cînd nu trebuia, două mașini cotidiene, cu număr obșnuit, baraseră soseala la iesirea din sat, toți soferii venind dinspre munți surlau respectuoși în bășica decisivă, dar bășica nu se înverzea, ciudat,

Ion Cristoiu

Bufet sătesc

ziceau milițienii, cei testați dădeau evidente semne de intoxicație alcoolică, mergeau impletindu-se, clătîndu din cap prostete și, mai ales, erau extrem de fericiți pînă cînd, cîteva ghici ca parfumul de Regina noii era de vină și atunci se propuse, pe căi competente, firește, adică de jos în sus, și de sus tot mai sus, cu notele explicative de rigoare, pe mașină cu caracter mare, să se introducă în toată țara alături de conștientă la mînașile din spațiul literar-artistic, sesizată prompt și combătută energetic această deformare a adevărului vieții, această departare a poetului de problemele actualității fierbinți și, în consecință, volumul a fost reținut de pe piață și topit, iar cu hirtia obținută se tipări într-un tiraj de mînașă Cariera meara-giului ajutoi din construcțiile industriale, cu trei sute de pagini de tabele și nomenclatoare.

Citiva ani mai tîrziu bufetul se mută într-o altă clădire, mai departe de sosea, la capătul unui drum desfundat de plozi, pe care citeva clienți statornici făcuseră din bolovanii căzuți pe soseala județeană dintr-o busculă de bălăstieră o potecă îngustă, iar clădirea deveni sediul cabinetului politico-ideologic al comunei Vîntileasa. De fapt, trecură pe acolo, într-o seară, venind din munți dintr-o excursie duminică cu familia, primul secretar al județului, hărmasălia de la bufetul așezat pe o sosea de interes republican, pe care treceau și oameni din alte județe, și nu numai atî, dar și din alte țări, mînușii intraseră în circuitul turistic internațional și cei din Vîntileasa se reprofesionară pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata mașinilor străine stergere brodate artistice și cocșii crescuți din lemn de nuc și butoaie închise pe artizanat, nu mai mergeau la prîst, nu mai mugeau vaca, nu mai curățau porumbul și nu mai tăau porcul de Crăciun, leseau acum la poartă, în sosea, agîtînd zimbitorii prin fata ma

Sublima depărtare

patrel berceanu

Motivele pentru care guvernul de atunci considerase avariă ridicarea în rang urban a Băileștilui, rămân pentru mine, obscure. Da, exista o gară, conjunctă și acum în mîntea bătrînilor cu o amintire carohosă legată de faptul că muncitorii italieni care lucraseră acolo făcuseră mincarea serpii găsiți lângă proaspetele terasamente. Vreau să spun că amintirea aceasta consacra un zîmbet super-îbitu, genul morometean: „aazi ai dracu italianii, mincau serpi!” (I-am povestit odată mamei că în Olanda fîrta de pasare se servește cu dulceață. Cam speriată, mama mi-a răspuns: „lasă-l în pace, săracii!”). Da, la „Hotel Culescu” se așteptau filme distribuite de casa Pathe. Tot la acest hotel și-a făcut mîndrele o vară întreacă un „Circ imperial” (?). Acolo, pe un ring improvizat, s-a bătut mai multe seri la rînd cu ursul circului un tînar frumos din „orășel” un tînar cu mustăți haiducească. Se bătea cu lînvă pentru două sticle de vin. Tînarul umbla de kile iar tînarul reo 170. La amindoi luptătorii li se dădea mînuși pentru a nu se „Jena” definitiv. Ursul a pierit de mult, circul așezîndea, dar mosul mai stă și acum proțit într-un baston în fața casei sale, pe strada Mărașii. Cînd e soare, desigur. Da, pe strada Victoriei, în centrul „urbei” perpendicular pe strada Poporului se afla cafeneaua lui nea Nae Popescu, cafenea în care cine se pricepea și-i dădea mina putea să joace un biliard. Da, și nea Nae Popescu era asociat cu nea Floricea care avea o soție a cărei „bun simț” și a cărei frumusețe îl dușese vestea, iar popa Drăgu și bunicul meu poreclit Sondrea — cîrîlor cu faimă de care-și aduce aminte și Amza Pelea — și încă vreo trei băleșteni au apărut, neamului, pe iubitul profesor. Jorjă. Și cam atîta avea Băileștilui lucruri orășenești.

DESPRE UN PESCĂRIU CARE NU VROIA NIMIC

Cred, totuși că pe vremea aceea, cele mai groase noroace „urbane” nu se găseau acolo. Nu că ar fi existat străzi pietruite și canalizate. Dar solul azează pînă la suprafață un mic strat de nisip care înălțea apa fără s-o nămoiească. Prin 1958—60, toate curțile oamenilor arătau cam așa: lungi, netede ca palma, galbene și nisipoase, ici-colo pigmentate de vreo insulță de trosot verde. Pe marginea „suseilor” („străzilor”) se aflau șanturi în care se stringea primăvara și toamna apa scursă din curți.

Curțile erau aspre la privit ca un peisaj lunar. Cînd începea să dea mirosul primăvarațec al soarelui nemîncinos, bătrînii scoleau rogojinele lîngă streșină să și încălzească ciolanele. Pe nisipul aceluia lunar primeau bătrînii omagii, grația solară care nu costa o para. Tot pe vremea aceea se înființase „Cooperativa meșteșugărească Victoriei” care avea săntru început doar secția „confectionat rogojină”. Cînd nu s-a mai ajuns papura din bălțile cîmpiei, s-au trimis cîțiva cooperatori de pe strada Meserlasi să

taie papură din Deită. Unul dintre ei a pierit înecat în paradisul canale ale Dunării. Peste cîteva zile, la Băilești, pe casa bieteii familii îndoliate s-a așezat o pasăre nemevăzută pe melearurile acelea; un pescăruș. Pasărea nu voia nimic, nici măcar să piece inapoi.

Rogojini nu se mai fac aici. Nu mai știu cine și unde mai împletește rogojini în țară. Ultima oară am văzut o rogojină în casa unui pictor, căsă mărturisind un suprem rafinament. Pierzînd pîsul esteticilor de interior, băleștenii au renunțat de mult la rafinamentul frust al rogojinilor. Una peste alta, zăibărul a trecut și el aproape cu totul în pîvnițele literaturii orale.

DESPRE OBSESIIE CA MOTOR AL PROGRESULUI

Prin anul '60, la conducerea micului orășel a fost numit un tînar nu prea înalt, oches și plin de energie pe care trebuia s-o folosească în slujba obșesiei sale conform căreia „cîteva țesăse numeste oras, apoi trebuie să și devină oras”. Balta din centrul urbei în care se lăfăiau kîștele concetățenilor și deseori gunoaietele prisoseșnice, i-a devenit dușman personal. A băkat în ea mașini de dracat și s-a așezat și el la „frîc”. S-a ridicat un teatru de vară cu 2 000 de locuri. A tăiat un canal alături, unindu-l acum cu lacul și a creat o insulă. S-au adus bărci de agrement. Cîteva zeci de hectare dimprejur au fost „înfrînte” în tîrșuri de trasat locuri vittoarelor alei. S-au adus arbori și arbuști din alte părți. S-a ridicat un teatru de vară cu 2 000 de locuri. Peste lac, în partea cealaltă, s-a scobit un strand. Într-o seară, venind de la cinema împreună cu soția, tînarul primar se aude înjurat de un cetățean care mergea în fața lui, tot cu soția. Înjurat liniștit, fără ură, pe ideea că ce vrea Ghenciu ăsta, de-a întors centrul pe dos crede el c-o să facă parc de distracții pe pămîntul ăsta umed unde a fost balta... Nu te uita, îi spunea nevastă sciticului, ce fel de pomi a pus pe-aci? o să prindă el viață, cînd mi-oi vedea obșea. Primarul, care-l asculta nevăzînd „din ceorș”, i-a arătat în față și i-a spus că dacă n-or să „răsară” acolo niște alei de mai mare dragul, îi dă voie să-l mai injure încă o dată, dar peste 5—6 ani. Cred că omul nostru scptic și-a înghîțit ulterior zeflemeaua. În orice caz, pe locul fostei băli imunde se lăfăie azi un parc în care se joacă sau fac declarații de amor, după caz, și copiii cetățeanului surprins în flagrant primăvara și toamna apa scursă din curți.

DESPRE DIFERENȚA DINTRE SPECTATORUL DE ONOARE ȘI SPECTATORUL COMUN

Era imposibil ca un orășel din care a plecat Amza Pelea, preschimbăat (Amza) ulterior în nea Mărin, să nu organizeze și un festival al umorului, denumit „de la o vită la alta”. Festivalul are loc în zilele înfloririi salcîmului și se desfășoară în aer liber în teatru de vară construit la inițiativa și cu efortul fizic direct al tînarului primar de-atunci. Dar tînarul de

leri nu mai este invitat să participe ca „spectator de onoare” la festivalul cu glumeti. Pentru că omul nu mai este primar. Nu mai e nici tînar, dar nici asta nu mai are vreo importanță.

DESPRE UN MOTOR DE TANC CA FURNIZOR DE ELECTRICITATE

Străbunica dinspre tată era sirboaică și trebuie să fi fost tare frumoasă în tinerețea ei, la sfîșitul secolului trecut, cînd, împreună cu străbunicul, văzuse de pe mal, într-o iarnă cu soare, cum se sparke ghiata pe Dunăre și se îneca într-o apă albastră ca ochii ei o nuntă întreacă cu miri, sîni, lăutari și nuntasi.

Din frumusețea străbunicii, mai rămăsesse o voce subtilă ca trestia lovită de raza lunii. Într-o noapte de iarnă cînd troleuau gutuile puse în ferestri, după ce-a aprins lampa (orășelul avea electricitate de la un motor de tanc ce lucra pînă la ora 10 seara), străbunica mi-a pus în față un pahar de vin fierc, proțit. Dintre-un simț a scos un ioxsar de aur strălucind mai abilit, dar nu mai mare, decît ochii pisicii noastre. L-a pus în paharul meu aburit, singeriu. Ochul dracului s-a clătinat plutoit ca o petală și s-a așezat pe fundul paharului. „Ia de gustă. E bun”, a răsunat copilul. „Bine; am să-ți spun o poveste. Era o dată, pe vremea tătărilor...”. Și într-o zi, apare o cestă de tătari. Au adunat toată suflarea satului și le-au spus ruminilor să aducă grîu, carne, de toate. Și cum erau adunați oamenii, unul dintre tătari, o căpetenie cu mustăți unușoare, a spus ochii pe o fată din sat, de vreo 12—13 ani. Și le-a spus oamenilor: fata asta e frumoasă și o s-o ducem împăratului nostru s-o aibă nevastă. Dar, e încă crudă. O să venim s-o luăm peste un an. Dar pînă atunci s-o hrăniți numai cu mîez de nucă. Împăratului îi plac femeile hrupese. Și a ajuns un an s-au văzut iar focuri în cîmpie. Și oamenii au fugit care încotro. Fata fîgăduită hanului tătăresc a fugit peste cîmp și s-a ascuns într-un sîlog de grîu. Era pe vremea secolului. Tătarii au început s-o caute pe fată. Cu săbiile întepau stogurile, s-o găsească. Și a ajuns unul în dreptul stogului unde se ascunsesse fata. Într-o clipă în tîrșoarele fetei, dar fata avea o năframă cu care ștergea sufla de sinke, să n-o afle tătarii. S-a dăcut dintre al ei. Și n-au aflat-o. Dar fata a murit; și au găsit-o oamenii pe urmă cu năframa roșie în mîna...

DESPRE UN TRANDAFIR CARE NU CĂUTA INTELEPCIUNEA

Prin 1959—1960 înainte de a intra tîrșini în colectivă, tatăl meu fusese delegat de către efatul popular să supravegheze treratul grîului la o arie de dincolo de calea ferată, spre Sîlștea-Crucii. Adică să stea pe arie, să asiste la cîntăritul grîului; ca oamenii să nu găstărească vreo bînicioară din cotele către stat. Tatălui i se dăduse un cort de campanie să-l mai ferască de caniculă. Într-un colt de arie dudua năpraznic „balaurul”: un „vapor” cu aburi ale cărei curele de transmisie puneau în mișcare batoza. Oamenii care hrăneau cu snopi nesăloșoașă mașina purtau năframe peste ăur să nu se sufoc de praț. Slujitorii altorului mecanic se schimbau din ceas în ceas. Și cum stătea în umbra cortului, copilul care eram zări o fătură care n-avea ce să caute în bolgia aceea torpitoare și toțuși ciuta. Era îmbrăcată într-o rochie vaporosă albă cu buline albastre, iar capul se odinea sub o pălărie lîmșă dar imponderabilă, sumoasă, ale cărei boruri strîngeau întreaga lumină a nesfîrșitel cîmpii. În cortul tatei se făceau, dînt-odată, frig. Fata (să fi avut 15—16 ani?) păsea egal și nevătătoare la cele dimprejur. Într-o mină purta un spic de grîu cîl o vrăbule iar în cealaltă un trandafir rosu, aprins. Doamne, de cine să fi cerut copilul o mină de jar să-l dezghețe? Cît să fi trecut pînă cînd copilul acela s-a putut amușca din înghiet și să lasă din cort?

De ajuns ca fata să aibă timp să se ascundă; într-o căpîta de grîu, desigur! Pînă seara tîrșu copilul a trecut de la o căpîta de grîu la alta să le vorbească; fată drăgă unde te-ai ascuns și de cine? Ești aici?

A doua zi, lîngă o fîntină cu cumpănă copilul a văzut un trandafir împurpurat care, nici el, nu dormise toată noaptea.

„Trandafirul nu căuta nici Intelepciunea, nici umbră / carne și vis / Căuta altceva // Trandafirul nu căuta trandafirul / Nemîscat sub cer / căuta altceva” (Lorca).

În ograda lumii...

a m revenit în ograda tîranului-cărturar de la Arbore, Toader Hrib, într-un octombrie de miere albastră, de culoarea Voroneșului. Am revenit, așadar, într-o ogradă celebră, unde mîile de obiecte ca niște clipe ale istoriei stau într-o neorînduială sublimă pentru ca, zi de zi, ceas de ceas, numai prin spirit, acest falnic tîran bucovinean de-o vîrstă cu secolul să poată pune ordine în ele. Am convingerea că, dacă toate aceste mărturii ar fi fîșiate, orlonate, puse pe policoare cronologice, mistuina urmasului lui Luca Arbore Cel Tînar ar îneca. S-ar atînga și, odată cu ea, pasuinea care a generat-o.

N-am pășit în urma celor peste șaptezece de mil de vizitatori din țară sau de aiurea numai ca să revad acest minunat bazar al istoriei. Am pososi la Arbore în primul rînd ca să aflu ce mai scrie Toader Hrib, pe unde a mai ajuns cu Cronica, cum mai e vremea prin filele ei, ce mai trebuie să ne știe din satul acesta bucovinean, din țară, sau de pe mapamond. Cu alte cuvînte, ce a mai filmat cu ale sale aparate —

cel doi ochi albaștri. A filmat multe bătrînul Toader Hrib, întîmpiați care, poate, vor presalugi paginile Cronice sale. A filmat și a adunat tot felul de antichități, obiecte și datini care se vor păstra prin testament, cum ne spune el, din generație în generație, propovăduind altă istoria familiei Hrib cîi și a neamului românesc.

Un singur lucru pare să-l necească acum: nepotnița de a-și procura încă un exemplar din jurnalul său publicat. Acesta pe care îl are a căpătat culoarea letopisțelor datorită răsfoirii lui de către mîile de curioși. Așadar, vîzînd bătrînul tîran-cărturar că nu găsește încă un exemplar prin librăriile înalte și-a întors către sătenii lui sperînd că, poate, poate se va lipsi vîvenul dintre ei de carte. Numai că arboreni au rămas pînă la toate ofertele, fie ele chiar și bestiale.

Este primul și singurul refuz dat croncarului de cînd a început să crească muzeul tîrășesc dintr-o celebră ogradă a lumii...

Enciu Bobirniche

Șezătoare de primăvară

Urmare din pag. 1

director de școală, Roman Constantin (Neu, cu accent pe u, cum îi spuneau noi elevii normalisti de la școala din Buzău care a dat atîta dascăli lumii și luminiți copilor din aproape întreaga această subțurbură carpatică) un om al locului de-acum, căci s-a statornicit aici, la Starchiojd de peste douăzeci de ani, ne-a invitat, așadar, la o șezătoare la școală și la cîmînul cultural. O șezătoare de primăvară, în toată accepțiunea și semnificația ei. Ca o gură de apă cum a rogat Iorga vizitînd deseori această localitate, tărcoșiojdul are o istorie care se întinde cu multe secole în urmă. De la documentele scrise și pînă la acelea materiale — citeva biserică de lemn care au rezistat timpului — istoria pare a face aici un loc de popas și a schita un ceț de nedumerire. Pentru că toți: drumuri cam desfundate, drumuri de primăvară, ce-i drept, surpusec printre case care odinioară ar fi apărut ca niște instituții. Marl, întinse, și cu cite două caturi, sături de altele care se duc în memorie parcă și se adăpostesc sub un alt cer și sub alte amintiri. Peste oarecîte locuitori își duc viața pe jumătate în tradiție, cu oieritul și fînetele, iar pe cealaltă jumătate într-o navetă continuă spre fabrici și spre oras. E o translație în timp, directă și suprapusă totodată, ca etajele înesă ale unei construcții care nu se vede dar care se întremese mereu și se înalță sau se depărtează din interior. Trîind în doi timpi opuși parcă, acești oameni știu să se uite în ei

cu o mai mare putere de pătrundere decît cei din vîrșii mîntilor, de pildă, sau cei dinspre cîmpie de care le e venie dor. Trează lumea cîntă aici Miorța și cîntă legenda năsterii însesi a satelor românești. Într-un fel care și explică monografic aproape și cu un simț de notare istorică prin care ne face mereu să ne aducem amînte că sintem doar la cîțiva kilometri de Valeni. Ar fi de văzut și întîles aici cît poate prospera în spirit o lume alt de diversă, dar care a trăit în vecinătate, nu numai geografică, a unei covîrșitoare personalități. Căci, aflăm dintr-o monografie, Iorga a impulsional și a sustînut cercetările legate de istoria tuturor acestor localități. Numele de locuri și numele de ape nu mîngîieră pînă în tești de copil și anuntă familiare stări sufletești. Bisca mare, Bisca mică, Biscacioara — sau cum scria poetul Ion Ghoerghie, niște ape alinate ca trei fete de invățătoare — fac farmecul unei lumi în care se mai poate prînde și cite un păstrăv cu mină, pe sub bolovani, și se mai pot auzi și dinspre stîni stelele cum rumeză lenese parcă și dau noșii de vară un miros cu adieri calde de lăură și flori de fin.

Dar să nu anticipăm, o sărbătoare a primăverii fiind, ea a urmat în țesătura ei însuși calendarul și spectacolul evocator al anotimpului, iar vară, vara ca și toamna, și iarna, își au propriile lor șezătoare. Deocamdată sintem la prima, cea care inaugurează totul și despre aceasta promitem că mai sint încă multe să povestim.

„O ultimă încercare de a trăi”

Urmare din pag. a 2-a

1959. Revista investeste în această acțiune energie tact și speranță: Ion Grigoreanu, colaborator al Vieții românești, ca și Goga, încă din primul ei an de apariție, își aminteste, în volumul omagial închinat de revistă lui G. Ibrăileanu, la moartea criticului, de ecurile pe care acestea, trecută, în vremea aceea, clandestin peste granițe, le-a produs în Transilvania în centrul amintirilor lui Argrbiceanu stă, bineînțeles, Ibrăileanu; „Pînă la apariția Vieții românești nu am cunoscut scrisul criticului Iesean. Lectura criticilor lui literare și a dărilor de seamă, publicate în marea revistă, care, oprită în Ardeal, ne șosea cu coperta sub diferite nume, m-a umplut de un deosebit respect față de Ibrăileanu”. Revista, preocupată de întreaga viață românească, a publicat cu regularitate articole diverse, note, însemnări de călătorie, dări de seamă despre evenimentele culturale și politice, din toate regiunile, mai cu seamă în acele faimoase Serșori din Ardeal sau Serșori din Bucovina, ca și din alte părți în care locuiau români deslinți de trunchiul comun: „Pe această cale, nădărdum, Viața românească va ajunge o manifestare vie a unității culturale a neamului nostru; fiind, de fapt, un singur poor, hotarele politice nu pot și nu trebuie să formeze vreo barieră pentru viața noastră sufletească”. Viața românească devine repede revista întregii țări, și a celei libere și a celei subjugate, cum avea să remarce Gala Galaction mai tîrziu.

Ion Grigore: „Portret de femeie”

Orice referință la Viața românească ne pune din nou în fața întrebării: ce înseamnă, de fapt, o mare revistă, cum a fost, fără îndolală, cea întemeiată, în 1906, de G. Ibrăileanu? Merită să fie astfel calificată, ne instruește acest exemplu fiș din comun, numai revista care reusește să creze, în domeniul care îi este asociat, o opinie publică luminată”, sau, cu alte cuvînte decît cele citate din Viața românească, o opinie publică capabilă de critică. Viața românească constă că în lipsa acestei opinii critice proliferază impostura, în politică întocmai ca în literatură, și rolul de „îndrumător al publicului” este trecut în puterea carieristului. Revista

incompletă de Ibrăileanu reușește, într-un moment de criză (v. scrisoarea către Gherca), să stabilească legătura normală între adevăr și scris. Ea nu se mulțumește numai să consemneze realitatea, ci încearcă să-i determine cursul, nu transcrie și difuzează idei primite, ci fărșetează idei, nu se lasă modelată, ci încearcă să modeleze. Aceasta atitudine imprimată revistei asigură reușita „ultimei încercări de a trăi” a lui Ibrăileanu, pe care îl simțim, din această cauză, și astăzi printre noi.

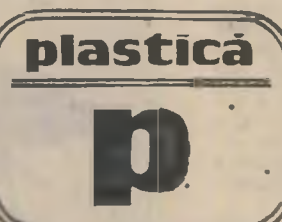
Educație muzicală

Dacă în cazul altor autori, ascierile muzicale sint la îndemîna (Proust sau Th. Mann, de exemplu), Gide nu oferea un model de proză care să se ispătească muzical, „Tentația auticilor” („Gide și muzica” a pornit de la „Jurnal” și astfel, fără a fi propriu-zis o extrapolare în domeniul literaturii, s-a produs o articulare logică între bulversarea structurii clasice a prozei (după cum apare la Gide) și aspirația sa spre perfecțiune, spre cea ce de Boisdeffre numeste seninătatea lui Andre Gide. Și, totuși, incursiunea în „Jurnal” nu este tocmai facilă și a descifra în noianul de noșii pline de un „egocentrism intolerabil” adevărata-i față pentru copii (de care ar profita din plin și adulții), extînderea unor prezentări sau insotirea momentelor muzicale de explicatii, de repere istorice ar construi un complex sistem de educație muzicală.

Gustul cu care un ascultător închide aparatul sau schimbă postul atunci cînd aude muzică simfonică nu vorbește numai despre limitele educației sale, ci și despre limitele unui anume fel de a face educație.

Intr-un teritoriu dificil cum este cel al dramaturgilor (dificil pentru că trebuie să te supui unor canoane, dificil pentru că trebuie să găsești fericița armonie între personalitate și existență — spre a nu cădea în facilități, între propria ta personalitate și cea pe care o descifrezi), Simona Vîrșaru a propus un reușit scenariu: „Giorione”. Simțul deosebit al dialogului și, în general, al construcției dramatice, ne-a arătat nu numai un om de spirit sau un talentat autor de scenarii, ci și un posibil dramaturg.

Constantin Stan

Satul lui Ion Grigore

Satul lui Ion Grigore, investit de pictor cu dimensiuni fabulosului, nu este numai în spatele și pe lângă elemente date de natură todeau-nă, îndelung silefute într-un timp istoric și spiritual, se poate construi cu luciditate o lume curvizătoare de simboluri succesive și fertile din punct de vedere plastic. Nu e vorba despre simboluri structurate într-o anumită grafie, lizibile optic, ci de cheile unor stări de spirit conștiente în ansamblu compozitiv, vibrînd difuz, dar cu tenacitatea unei ninsori inconștiente. Înzeștrată cu o remarcabilă putere de persuasiune.

Citeodată, și trebuie s-o precizăm, pictura lui Ion Grigore nu cucerește și prin sentimentul prezănt ca nu ne aflăm înaintea lucrurilor însesi, ci artistul surprinde cu o proprie delectare numai halo-ul lor, radațiile lor

secretă, respirația lor într-un aer care, ațfel, nu ar fi decît echivalentul unui gaz inert. Cu alte cuvînte, Ion Grigore izbutește să înțoească satul său cam tot atîta cît acesta l-a dat, zămisindu-l. Ne aflăm, cum s-ar spune, în prezenta unui dialog prin excelență rodnic tocmai prin leul spre care se desfășoară. Satul l-a dat aparenta și pictorul îi restituie esența, reconstituind în acest mod un întreg în afara căruia părțile componente evident nu se pot concepe, în afara căruia nu se poate exista disparat. Liantul a toate rămîne o gîndire plastică întemeiată pe o cerșă semănată, semănată considerată îndoeștoare o marcă specifică, inconfundabilă, a tuturor marilor creații hrănite din fibra folclorului.

Și o întrebare, desigur, se pretinde formulată în contextul recente expoziții Ion Grigore din galeriile de artă ale municipiului București: l-ar lipsi sau i-ar prisoși acestei picturi o dimensiune dramatică? Nu încapă nici o îndolială că la această întrebare ar putea răspunde chiar pictorul, în vîntoarele lui expoziții. În ceea ce ne privește, întrezărim un accent dramatic în însuși voința sa de a renunța la prisos, distilînd din realitate doar ațt cît să-l întărească în credința că nu trădează un drum ales și, de asemenea, întrezărim un alt accent dramatic în însuși voința picturului de a urma neabătut acest drum, cum s-a și remarcat de altfel, „fără să se toamnă că ar putea osteni vreedată”.

Mihai Pelin

Virtuozitate reținută

Dincolo de o doză de gratuitate necesară ar fi totuși simplisistă înțelegerea virtuozității instrumentistice ca super-ficiilitate și cantonarea ei de la început în sfera facilității. Ațasarea derivatelor aceleiași familii (bravură, briliantă, etc.) la execuții concrete, la interpretare a ceva, devine necesară pentru că a vorbi despre virtuozitate fără referințe la piesa respectivă este nu numai nonsens, este deformant. O explicație posibilă ar putea aduce în proximitate virtuozitatea și esteticul, această deoarece pasajele dificile aparțin lucrării, fac parte din strategia compoziteșcă de a obține anumite expresie apartinînd unei scîntate zone estetice. S-ar putea vorbi de virtuozitate, dacă nu cumva termenul nu se „acoperă” deoc, oarecum la modul orientativ, în timp ce depășirea, apriciată ca virtuozitate, unor dificultăți în piese care nu le conțin (de exemplu, o sonată de Haydn cîntată de două ori

mai repede) deformează, trimînd în fața caracteristici străine stilului respectiv. Văzute astfel, concertele pianistului Alexandru Ibrăileanu la Filarmosul se năntează în sonatele de Brahms, cu trimiteri (oarecum conventionale, cu grațioare pentru meloman), la orchestra, simfonic, „brahmilian”, sau, în Concertul de Ceaciovski, „strălucirea” virtuoză delimitîndu-se prin atribuțiile specifice romantice de precemință socialistă, de aureolă eroică conferită acestuia. La Al. Preda se vede o netă înclinare spre exactitate, spre o interpretare delatașă, aceasta presupunînd o depășire pe nesimțite a dificultăților, preocuparea principală rămîndu-se de a construi piesa și nu de a oferi spectacolul exhibiționist al execuției. Delatașea care se precizează însă prin sensibilitate, căreia îi corespunde, în părțile de mare briliantă, o anumită brutală (de aici evitarea tuseului strident, zbirniți) și o exactitate ritmică necesară la Brahms, mai puțin necesară la Ceaciovski, înțelegă și în natural respectarea de interpret. În părțile lente este milos de transmiere, în primul rînd, nu a complexității formei muzicale ci modalitate de exorimare a impresiilor compoziteșcă.

Ion Grigore: „Stoguri lamo”

Viorel Crețu

ILIADA cîntul al VI-lea

Hector a intrat în casa lui Alexandros... Și-l află lustruind frumoasele-i arme... Scutul și plutea și-un arc încovoiat, pe care-l minuia.

Și-n aceeași zi l-a prăbușit Ahile Trimițându-i lui Hades, neînduratului Hades - Uciși pe lângă boii cu-pasul-opăsat Și dabele mioare!

A muntelui Pîacos. Au adus-o aici cu toate avuțiile - Slobozind-o doar în schimbul multor danuri! Dar Artemis, zeita, a străfulgerat-o în casa părintească.

Este tot pentru mine! Și tată, și frate, și vrednică-mi mamă, Și-nfloritoru-mi soț. Fie-ți miță, o Hector! Rămii aici pe turn, de teamă să n-ajung o văduvă cernită,

lără feciorul tău nfericit orfan. Spre smochinul sălbatic adună-ți oștenii, Acolo unde-i lesne de cucerit cetatea Și zidul cel înalt mai ușor de urcat.

De trei ori, pin-acum, prin acest loc prielnic încercară aheii să pătrundă-n oraș: Vestitul Idomeneu, Lupătorii Atrazilor, Vinșul Diomed și războinicii Aias I Toana-o dezlăuise pesemne un ghicitor Sau cugetul - poate - îi va fi sfătuit.

Marele Hector atace-a i-a răspuns: Pe te mine, femeie, măi frămintă cumplii amaru-atlor griji.

Mă cutremură gîndul că bărbății din Troia Și femeile lor cu-văluirile-lungi Vor crede că-s mișel ocolind bădălia.

N-aș putea să îndur disprețul liionului. Mă pot cunoașc prea bine prețul vitejiei! Și-n primele șiruri am vrut să fiu mereu, Întru slava lui Priam și-ntru slăvirea mea.

Și, toțuși, știu prea bine - în adincul inimii - Că ziua va sosi cînd străvechii liion Se va fi prăbușit, dimpreună cu tata și cu norodul său.

Dar soarta troienilor și soarta Hecabe, A regelui Priam și-a fraților mei, Căzuți în țărîni, în fața dumnezeului - mulți și viteji!

Mai puțin mă-nfiară decît durerea ta, La gîndul c-un aheu cu-plătează-de-aramă înecat în lacrimi te va duce-n robie, Cînd va fi asfințit soarele de pe urmă al soarelui tău.

Ar tu, slujind la Argos, va trebui să feși Și apă să aduci de la Hiperăia ori de la Meseis, Silită să te pleci la porunca stăpînei - Și supusă omarelui cumplitei Nevoi.

Veni-va timpul gîru cînd, vîzîndu-ți plînsul, Unii poate vor spune: A celui mai viteaz dintre troienii toți - stăruitorii-de-că-i -, Din vreme războiului, cînd luptele pomîra În jurul cetății preasfîntului liion.

Astfel ei vor grăi, Și va fi pentru tine, în singurătate, un nou prilej de lacrimi, Lipsită de-un bărbat așa cum am fost eu, Să te fi lăbavit de jugul robiei.

De-mi este dat de zei să te văd tîrîrit În crunta silnicie, Iar strigătul de jale de-ar fi să-ți-l auz, Mai bine s-ajung prădat necrutătorilor Marți. S-acopere țărîna trupul meu sfîrtecat!

Traducere din limba elină de Sanda Diamantescu și Radu Hineu

REVISTA STRĂINĂ

● O IMPORTANTĂ expoziție de carte românească a fost organizată la Abidjan capitala Republicii Coasta de Filde. Sunt expuse cărți reprezentative pentru producția editurilor din țara noastră...

● LA BIBLIOTECA populară din Sofia se păstrează un manuscris de mare valoare despre care specialiștii afirmă că ar data de la începutul secolului al XIX-lea.

● LA BIBLIOTECA populară din Sofia se păstrează un manuscris de mare valoare despre care specialiștii afirmă că ar data de la începutul secolului al XIX-lea.

● LA BIBLIOTECA populară din Sofia se păstrează un manuscris de mare valoare despre care specialiștii afirmă că ar data de la începutul secolului al XIX-lea.

● LA BIBLIOTECA populară din Sofia se păstrează un manuscris de mare valoare despre care specialiștii afirmă că ar data de la începutul secolului al XIX-lea.

● LA BIBLIOTECA populară din Sofia se păstrează un manuscris de mare valoare despre care specialiștii afirmă că ar data de la începutul secolului al XIX-lea.

ATUNCI, TOT ÎNTR-UN AUGUST... (XXIV)

SPECTACOLUL LUMII văzut de Ioan Grigorescu

„Mammerleega“

„În partea de sus am agățat fișul de pinză, iar în fața părții de jos am așezat bidoaane pline cu benzină. Acestea erau folosite pentru a arăta mal bine unde cădeau bombele. Am fixat pe tîlă un aparat de radio emisie-recepție pentru a controla apropierea avioanelor și pentru a ne asigura legatura radio cu celelalte bombardiere.

„Acum butoiul“ de benzină se afla în fața, printre colinele împădurite de pe Valea Prahovei. Cel ce abia recitaseră în „Notes on Roumania“: „În nici un caz nu este recomandat să încercați să treceți lanțul munților Carpați, deoarece de ambele părți ale frontierei sînt concentrați trupe românești și unzești, precum și mulți grăniceri“.

„În fața lui aștepta marea confruntare. „Tărâniș și muncitori români niciodată nu au fost prea bogăți și de cînd cu ocupația germană ei se hrănesc foarte prost, așa că nici nu mai poate fi vorba de carne sau alte lucruri bune de mîncat. Alimentul lor principal este „mămăliga“ (pronunțat „mammerleega“), o pastă gălbănie făcută din făină de porumb, care se mîncă goală, cu lănte sau cu smîntîni și brînză: nu are un gust prea plăcut dar este un aliment consistent și hrănitor.

„Scorpionii cerului“ se aflau deasupra obiectivului. Și „dansul morții“ începuse în jurul nostru. Dar nu mai puțin implacabil decît cel în care se aflau prinse celelalte Grupuri care, în același timp, bombardau Ploieștiul. Stolon bombardierelor ataca perimetrul strîmt al rafinării caudău-si tînelde la altitudine de 7000. Se zbură nu de deasupra coridoarelor de fum, ci printre ele. De jos, focul antiaerian se desfură ca o cortină circulară de neapărare. Am văzut un trasor făcînd o gaură mică într-un rezorv - au avea să-i anteaască pilotul Caldwell.

„Scorpionii cerului“ se aflau deasupra obiectivului. Și „dansul morții“ începuse în jurul nostru. Dar nu mai puțin implacabil decît cel în care se aflau prinse celelalte Grupuri care, în același timp, bombardau Ploieștiul. Stolon bombardierelor ataca perimetrul strîmt al rafinării caudău-si tînelde la altitudine de 7000. Se zbură nu de deasupra coridoarelor de fum, ci printre ele. De jos, focul antiaerian se desfură ca o cortină circulară de neapărare. Am văzut un trasor făcînd o gaură mică într-un rezorv - au avea să-i anteaască pilotul Caldwell.

„Scorpionii cerului“ se aflau deasupra obiectivului. Și „dansul morții“ începuse în jurul nostru. Dar nu mai puțin implacabil decît cel în care se aflau prinse celelalte Grupuri care, în același timp, bombardau Ploieștiul. Stolon bombardierelor ataca perimetrul strîmt al rafinării caudău-si tînelde la altitudine de 7000. Se zbură nu de deasupra coridoarelor de fum, ci printre ele. De jos, focul antiaerian se desfură ca o cortină circulară de neapărare. Am văzut un trasor făcînd o gaură mică într-un rezorv - au avea să-i anteaască pilotul Caldwell.

„Scorpionii cerului“ se aflau deasupra obiectivului. Și „dansul morții“ începuse în jurul nostru. Dar nu mai puțin implacabil decît cel în care se aflau prinse celelalte Grupuri care, în același timp, bombardau Ploieștiul. Stolon bombardierelor ataca perimetrul strîmt al rafinării caudău-si tînelde la altitudine de 7000. Se zbură nu de deasupra coridoarelor de fum, ci printre ele. De jos, focul antiaerian se desfură ca o cortină circulară de neapărare. Am văzut un trasor făcînd o gaură mică într-un rezorv - au avea să-i anteaască pilotul Caldwell.

„Scorpionii cerului“ se aflau deasupra obiectivului. Și „dansul morții“ începuse în jurul nostru. Dar nu mai puțin implacabil decît cel în care se aflau prinse celelalte Grupuri care, în același timp, bombardau Ploieștiul. Stolon bombardierelor ataca perimetrul strîmt al rafinării caudău-si tînelde la altitudine de 7000. Se zbură nu de deasupra coridoarelor de fum, ci printre ele. De jos, focul antiaerian se desfură ca o cortină circulară de neapărare. Am văzut un trasor făcînd o gaură mică într-un rezorv - au avea să-i anteaască pilotul Caldwell.

timp de mai multe săptămîni, așa că e mai bine să vă ferți să fiți mușcați. Singurele animale sălbatice ce at putea întîlni sînt urșii în regiunile muntoase și lupii în pădurile muntelui și cîmpilor; lupii sînt foarte periculoși numai în timpul gerurilor mari, altele sînt apăsătoare. Măcina: Unitatea monetară este „leiul“ (pronunțat „lay-oo“), însă în mod curent se întrebun- (caz pluralul care este „lei“ (lay)). Leul este divizat în 100 „bani“ („bani“), dar acestia sînt așa de mici ca valoare încît sînt fără importanță. Cursul normal de schimb la vînzare ar fi 1250 lei pentru un dolar american. Un lucrător mijlociu sau un țărîn cîștigă cam 80-200 lei pe zi (8 sau 20 de cenți americani), după regiune și după munca pe care o face. O sumă de 200 pînă în 400 lei (20-40 cenți) este așadar o sumă importantă pentru ei. Urmează traducerea fotografică a circa 60 de cuvinte sau expresii uzuale: „Drinking water“ = apă de băut = apper de bow-oot; matches = chibrituri = keebrettoori; sour milk (cu specificația: „very good“) = lapte bătut = lappi batoot; „quicker“ mai repede = my repiddi; „in a hurry“ = în incet = my inchet; railroad = C.F.R. = Kay Fay Ray; In what direction is...? = În care direcție este...? = In hak-ri direktia yestii...?

Aceasta era întrebarea pe care și-o puneau și „Scorpionii cerului“, după survolarea Ploieștiului, cînd s-au desprînt de „Pyramideri“ și de „Bilele Negre“. În ce direcție se afla Cîmpina? Cit pa-ici ca, datorită similitudinii dealurilor împădurite și a văilor subcarpatice din zona Tirgovistei sînt comiță și ei aceeași eroare ca aceea a generalului Uzal Ent. Un viraj prematur spre stînga, o corecție luată însă la timp de naviganții a permis să evite pericolul și să ajungă la obiectivul Jack Wood și, înaintea lor, pe o culme înălțată în stînga Prahovei le-a apărut în față „Obiectivul roșu“ - Cîmpina. În cartea lor consacrată „Operațiunii Tidalwave“ Dușan și Stecchini scriu: „Hirundin deasupra văii, elicele înfrunze moarte, care se mîncă goală, de tunuri iarba. Aviatorii vedeau oamenii țesți la țărîna verde: trei călăreți îmbrăcați în costume naționale au încremenit ca niște statui cevestre. În vreme ce elicele le zburau coamele cailor: un băiețel îngrozit a rupt-o în fugă, apoi s-a oprit, a luat o piatră și a aruncat-o în direcția avioanelor...“ Iar Ardery adaugă: „Cînd primele avioane s-au apropiat de țintă, le-am văzut străpungînd un baraj de foc antiaerian. Se trăgea mai mult cu sigur cu arme automate de 20 mm, plătate în sol, și focul era din ca grîndina...“

„Scorpionii cerului“ se aflau deasupra obiectivului. Și „dansul morții“ începuse în jurul nostru. Dar nu mai puțin implacabil decît cel în care se aflau prinse celelalte Grupuri care, în același timp, bombardau Ploieștiul. Stolon bombardierelor ataca perimetrul strîmt al rafinării caudău-si tînelde la altitudine de 7000. Se zbură nu de deasupra coridoarelor de fum, ci printre ele. De jos, focul antiaerian se desfură ca o cortină circulară de neapărare. Am văzut un trasor făcînd o gaură mică într-un rezorv - au avea să-i anteaască pilotul Caldwell.

„Scorpionii cerului“ se aflau deasupra obiectivului. Și „dansul morții“ începuse în jurul nostru. Dar nu mai puțin implacabil decît cel în care se aflau prinse celelalte Grupuri care, în același timp, bombardau Ploieștiul. Stolon bombardierelor ataca perimetrul strîmt al rafinării caudău-si tînelde la altitudine de 7000. Se zbură nu de deasupra coridoarelor de fum, ci printre ele. De jos, focul antiaerian se desfură ca o cortină circulară de neapărare. Am văzut un trasor făcînd o gaură mică într-un rezorv - au avea să-i anteaască pilotul Caldwell.

„Scorpionii cerului“ se aflau deasupra obiectivului. Și „dansul morții“ începuse în jurul nostru. Dar nu mai puțin implacabil decît cel în care se aflau prinse celelalte Grupuri care, în același timp, bombardau Ploieștiul. Stolon bombardierelor ataca perimetrul strîmt al rafinării caudău-si tînelde la altitudine de 7000. Se zbură nu de deasupra coridoarelor de fum, ci printre ele. De jos, focul antiaerian se desfură ca o cortină circulară de neapărare. Am văzut un trasor făcînd o gaură mică într-un rezorv - au avea să-i anteaască pilotul Caldwell.

„Scorpionii cerului“ se aflau deasupra obiectivului. Și „dansul morții“ începuse în jurul nostru. Dar nu mai puțin implacabil decît cel în care se aflau prinse celelalte Grupuri care, în același timp, bombardau Ploieștiul. Stolon bombardierelor ataca perimetrul strîmt al rafinării caudău-si tînelde la altitudine de 7000. Se zbură nu de deasupra coridoarelor de fum, ci printre ele. De jos, focul antiaerian se desfură ca o cortină circulară de neapărare. Am văzut un trasor făcînd o gaură mică într-un rezorv - au avea să-i anteaască pilotul Caldwell.

„Scorpionii cerului“ se aflau deasupra obiectivului. Și „dansul morții“ începuse în jurul nostru. Dar nu mai puțin implacabil decît cel în care se aflau prinse celelalte Grupuri care, în același timp, bombardau Ploieștiul. Stolon bombardierelor ataca perimetrul strîmt al rafinării caudău-si tînelde la altitudine de 7000. Se zbură nu de deasupra coridoarelor de fum, ci printre ele. De jos, focul antiaerian se desfură ca o cortină circulară de neapărare. Am văzut un trasor făcînd o gaură mică într-un rezorv - au avea să-i anteaască pilotul Caldwell.

„Scorpionii cerului“ se aflau deasupra obiectivului. Și „dansul morții“ începuse în jurul nostru. Dar nu mai puțin implacabil decît cel în care se aflau prinse celelalte Grupuri care, în același timp, bombardau Ploieștiul. Stolon bombardierelor ataca perimetrul strîmt al rafinării caudău-si tînelde la altitudine de 7000. Se zbură nu de deasupra coridoarelor de fum, ci printre ele. De jos, focul antiaerian se desfură ca o cortină circulară de neapărare. Am văzut un trasor făcînd o gaură mică într-un rezorv - au avea să-i anteaască pilotul Caldwell.

„Cu multă-nțelepciune mă dojenești, ziesc; „Dar iată ce-ți voi spune: ascultă-mă și crede. N-am rămas aci din pricina miniei. Sau părerii de rău stîrinite de troieni, Ci pentru că rîvnesc să mă pot culunda în aleanul meu.

Adineauri chiar, - roștindu-mi vorbe blende - în cerea Helena Să mă îndrept din nou spre cîmpul de bătoie. Acolo-mi este rostul! Izbînda deseori vrea să-și schimbe aleșii. Am să-mi îmbrac armura. Cu tine voi pleca. Sau, mai curînd, tu pleacă și-am să te-ajung din urmă.”

Astfel a vorbit Păris, și Hector nu-i răspunde. Atuncea Helena cumnatului grăiește: „Căteia neștinută, sînt pricină de groază. Mai bine mi-era dat, cînd am venit pe lume, Naprăznica furtună să mă fi azvîrlit pe vîntul unui munte.

Să de ce n-am pierit în alba spumă-a mării, a viitoarei mări, Răpîdită de un val? Pînă nu se împlinea ursita suferinții și-o Marții-nsingerete!

Dacă zeii au vrut să cad prădă durerii, Să fi fost măcar soție de viteaz, Rușinat de batjocură, temător de dispreț. Dar vai! Păris nu știe - și nu va ști vreedată - ce e destoinicie.

Curînd el va-nura, după voiața zeilor, ponosul mișelei. Haide, cumnate, intră! Vîno și te oșază. Pe tine te apăsa gîtlea războiului, Din pricina mea, căteia rădă rușine, - Și-a atitor sminteli ale lui Alexandros. Sortii amîndoi de Zeus ne-duratură Atitor răstăriți,

Cîntăți vom fi de-a pururi - rămași în amintire - Și huliți de urmașii urmașilor noștri.” Marele Hector cu-coif-strălucitor, atunci, îl răspunde: „Nu-mi cere să rămin; n-oi putea să-măndupleci.

Chiar cu bunăvoință care mi-o dovezești, Nerăbdărea inimii, în apărarea Troiei, Mă pornește spre lupte. Cu păreri de rău m-au văzut plecînd oștenii din liion.

Trimițe-l pe Păris să m-ajungă din urmă, Pînă ce n-am ieși pe largă poartă a Troiei. Acum mă duc spre casă, să-mi aflu slujitorii,

lubita-mi soție și fiul micuț. Nu știu de mine și sorții ca să-i mai văd vreedată! Poate Nemuritori - prin brațele ahee - îmi vor răpune viața.”

Astfel a glăsuț. Și pornește, de-ndată, spre frumoasa-i casă. Dar nu e în palat soțial-lăguț. Pomine din iatac spre-naltul meterez. Urmată de o slugă care-i purta copulul. Plîngea șișieret, jelinău-se amarnic. Iar Hector, negășind-o, se-oprește în prag și pe roabe le-ntreabă:

„Spuneți-mi adevărul; Unde e Andromaca cea-cu-albe-brațe? La surorile mele. Sau cumva la cumnatele cu-văluirile-lungi? Ori e în drum spre templu, unde cer troienole îndurarea zeieși,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

A cumplitei Atena? Mai-marea slujitoarelor astfel îi vorbește: „Dacă-mi pronunțai, am să-ți spun adevărul.

Eu nu e plecată la surorile tale, Nici la soțiile cu-văluirile-lungi ale fraților tăi. Și nici nu e la templu, unde cer îndurare femeile din Troia.

Pe turnul înalt al cetății liionului s-a urcat Andromaca; A plecat într-acolo ca ieșită din minți, Decum a aflat că biruința trece de partea danielor.

Și sârmanii troieni sînt sleiți de puteri! Pesemne că se află acolo sus, pe turn, Urmată de o roabă ce poartă pruncu-n brațe.”

Harnica slujnică astfel a vorbit. Atunci Hector se-avîntă, făcînd cale întoarsă, Și străbate cetatea pe drumurile bune. De-ndată el se află la Poartile din Stînga - Pe unde poti ajuage pe cîmpul de bătoie. Și pe neașteptate îi iese în cale Dăruita-o soție, alergînd spre el, Fiică a lui Eetion - regele viteaz, Cu sufletul ales, domnînd peste cîlicii din țara Ciliciei,

În valea unui munte, A-mpăduritului Pîacos, în Thèba Hypoplăciă. E iese înainte-l, însoțită de-o roabă Cu pruncul la sîn: micuț și zglobiu, nestînd să vorbească.

Feciorul mult iubit al slăvitului Hector, Asemeni unei stele ce sîntie pe cer! Vitezul l-a numit Scămandros pe copil. Ceilalți: Astyanax, damn al ostii troiene; Căci bratul Priamidului le adăra cetatea. Vitezul e tăcut și zîmbește bădăntului, Pe cînd Andromaca lingă el se-oprește cu ochii-nlăcrămiți.

Și, țînîndu-l de mină, roștește toate numele mindrului troian: „O sârmane om! vitejia ta te duce la pieire.

N-ai milă de-un copil, abia în praful vieții? De mine - îndurarea te -, sortită văduviei? De-a valma năpustit te vor ucide-aheii. Și, decît să te pierd, mai bine fie-mi dat pămîntul să mă-nghită!

Răstrieștea-mi mai rămîne, dacă vei împlini poruncile Urșitei.

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

Cu mindra-i armură, i-a ars trupul pe rug Înlîndit lui Zeus stîmior-at-furtunii, Mîndrele Oresfăde, sădîri ulmi în jur. Șapte frați am avut, în palatul părinților,

Pe totă l-am pierdut; și pe slăvița-mi mamă. Pe tatăl meu, răpus de cumplitul Ahile. Pe cînd niceia Thèba cu-parșile-inalte. L-a ucis pe Eetion, dar nu l-a jefuit; El s-a sfîit atunci.

REPERE

Scritură și limbaj

Punctul de plecare al antologiei „Pentru o teorie a textului“ este programul biennalele avangardei la Tzvetan Todorov, cu un fragment scurt din „Poétique de la prose“, intitulat „Povestirea primitivă“, o interpretare a Odiseei și a intrigii de prestiditație din firul acestei epopei, care răsfoară ulterioarele lezi elaborate de critica tradițională: legea verosimilității, a unității stilurilor, a non-contradictiei, non-repetitiei, antidiagrasivă. Nu putem uita, chiar într-o notare sumară a unui eveniment de carte - întreprindere ce probează reală competență și o deosebită grăi în elaborarea notei explicative - fragmentele din opera lui Philippe Sollers, romancierul și eseistul care spune: „Literatura nu reprezintă viața, ea este un fel de trăi și de gîndi“. Comentarea unor idei din „Igitur“, a unor reflecții despre sensul și substanța scrisului, a sacrificiului absolut pe care-l presupune asumarea deplină a literaturii, în fragmentul dedicat lui Mallarmé, „Literatură și totalitate“, declanșează discuții privind condiția scriitorului în crearea operii, în acel spațiu al solitudinii - „neînțelegerea și mută“ - pe parcursul lucrului asupra „funcționării inconstiente a limbii“. Este vorba aici despre retragerea din fața posibilității de a avea legături și proprietăți, despre singurătatea desemnată prin „străzărea de la destin“, cu consecințele ei paradoxale, definindu-l pe cel „ce nu vrea să fie nimic și nu vrea să aibă nimic propriu, pe cel care e înfinit de singur pe pămînt.“

textele de critică mai aplicate la faptul concret literar: de la Marcelin Pleynet dezbătînd problemele avangardei la Tzvetan Todorov, cu un fragment scurt din „Poétique de la prose“, intitulat „Povestirea primitivă“, o interpretare a Odiseei și a intrigii de prestiditație din firul acestei epopei, care răsfoară ulterioarele lezi elaborate de critica tradițional